

MUZEJ DOMOVINSKOG RATA DUBROVNIK

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2018. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Tijekom 2018. godine MDRD je ponovno svoje zbirke obogatio darovanjem. Donacija cjelokupne izložbe *Dubrovnik...* autora Damira Fabijanića, nastale u vrijeme Domovinskog rata, donacija Zavoda za obnovu Dubrovnika.

Darovano 11 umjetnička djela od jedanaestorice dubrovačkih umjetnika koji su djela naslikali za obilježavanje 6. prosinca 2018. (Dan dubrovačkih branitelja) u čast dubrovačkim braniteljima.

Darovan originalni foto album stradanja Grada iz 1991., osobni album građanina, te izvornih VHS video snimki (dvije VHS kazete) raketiranja Srđa iz listopada 1991., topovnjača tzv. JNA, spašavanja brodova iz ACI marine u Komolcu, te Grada 7. prosinca 1991.

Muzej je zaprimio i novu donaciju Civilne zaštite, predmeta iz vremena Domovinskog rata, 5 predmeta. Jedna od prvih donacija za budući Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, krajem devedesetih godina bila je donacija Civilne zaštite neprijateljskih minsko eksplozivna sredstva koja su prikupljena na terenu nakon oslobađanja juga Hrvatske i izlaska HV na međunarodno priznate granice Republike Hrvatske. Muzeju su darovane iznimno vrijedne dokumentarne fotografije uklanjanja mina s terena, 30 fotografija, te je navedena darovana građa izložena u tvrđavi Imperijal.

Muzeju je donirana i obimna dokumentacija Fonda za spas Dubrovnika *Sveti Vlaho*, 5 registratora.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Nastavak rada na zaštiti građe iz Zbirke dokumenata, u beskiselinske uložnice i registratore složena te označena inventarizirana građe iz Zbirke dokumenata – 300 inventarnih predmeta. (V. J. Turk)

Nastavak sustavnog rada na preventivnoj zaštiti Zbirke fotografija i negativa, razvrstavanju i ulaganju negativa i fotografija u beskiselinske uložnice, daljnja digitalizaciji građe, prikupljanje podataka o autorima i nanošenje novih inventarnih oznaka – 110 inventarnih predmeta (M. Đuraš)

2.4. Ostalo

Uvjeti za rad u teškom stanju neobnovljene tvrđave Imperijal još su uvijek isti te iziskuju stalni i svakodnevni angažman djelatnika u održavanju izložbenih prostora te muzejske građe i opreme. Višegodišnji obimni prodori oborinskih voda sve više ugrožavaju opstanak izložbe u prizemnim prostorima tvrđave te smo ponovno obavljali opsežna čišćenja zidova, stropova i podova, popravak zatvora na prozorima najlonskom folijom i ojačanim OSB pločama uništenim od jakih vjetrova, dezinfekciju, te farbanje zidova i promjenu uništenih rasvjetnih tijela.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Računalno inventarizirano 66 predmeta u Zbirci dokumenata, u M++ u (Varina Jurica Turk)

Izvršen prijepis inventarizirane građe iz inventarne knjige Zbirke dokumenata u M++, 1124 zapisa (Varina Jurica Turk)

Izvršen prijepis i nadopuna podataka 820 inventarnih zapisa iz inventarne knjige Memoarske zbirke u M++ (Varina Jurica Turk)

Pridruživanje fotografija (skeniranih dokumenata) inventariziranim predmetima u računalni program M++; Memoarska zbirka, ukupno 208 predmeta, katalog muzejskih predmeta. (Varina Jurica Turk)

Klasičnim načinom inventarizirano 78 predmeta iz Zbirke fotografija, (Mišo Đuraš)

5. STALNI POSTAV

5.2. Izmjene stalnog postava

Izmjene i dopune postava stalne izložbe *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.*

Autori stručne koncepcije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Opseg (broj eksponata): 782

Površina u m²: 311

Kraći opis: Tijekom 2018. obavljali su se, kao i svake godine od 2008., poslovi na održavanju i obogaćivanju stalne izložbe *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.* u tvrđavi Imperijal na Srđu.

U sklopu radova na obogaćivanju i održavanju stalne izložbe *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.* izmijenjen je dio oštećenih panoa, te izrađeni novi, pri čemu se koristila novo prikupljena muzejska građa. Ponovno se obogatila navedena izložba i popravljena je dotrajala tehnika koja je u službi tematskih cjelina postava izložbe. Dvojezična (hrvatski/engleski) izložba *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.* sastoji se od tri tematske cjeline:

1. Srpsko-crnogorska agresija 1991.,
2. Dani pobjede 1992.,
3. Stradanja stanovništva, civilnih objekata i spomenika kulture na dubrovačkom području u Domovinskom ratu, uključujući izvorne dokumente i trodimenzionalne predmete s korištenjem multimedije i prezentiranjem izvornih snimki agresije na Dubrovnik, fotografija razaranja gospodarskih, civilnih objekata i spomenika kulture, te poginulih dubrovačkih branitelja.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Nastavak rada na pripremi građe za inventarizaciju. Obrada građe Kriznog štaba Dubrovnik, Arhiv Kriznog Štaba iz 1991. godine – Zbirka dokumenta, obrađena 92 dokumenta

Obrada građe darovane za Zbirku fotografija Muzeja i izdanje foto monografije *Matko Biljak – Božidar Vukičević – Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata*. Dijelom pregledano, obrađeno i determinirano: *Početak Domovinskog rata* 5200 fotografija, *Otvorena agresija* 8700 fotografija, *Vrijeme primirja* 11000 fotografija, te *Završne operacije* 1100 fotografija. (M. Đuraš)

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Davanje na uvid i posudba građe iz Zbirke fotografija, voditelja M. Đuraš, kao i iz Zbirke dokumenta, te Memoarske zbirke, voditeljice Varina Jurica Turk Udrugama proisteklim iz Domovinskog rata, HTV-u, studentima na izradi diplomskih radova, Projektu *Župa i Župljani u Domovinskom ratu*, znanstvenicima u istraživačkim radovima, autorima izložbe *Dubrovnik, a Scarred City*, autorima Projekta *Muzej crvene povijesti*, Glavnom stožeru Oružanih snaga RH.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

The Best in Heritage, 2017., Dubrovnik, bez izlaganja

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Jurica Turk Varina. Matko Biljak – Božidar Vukičević

Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata. Nakladnik: Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, 2018., ISBN: 978-953-48196-0-9, CIP zapis dostupan u računalnom Skupnom katalogu hrvatskih knjižnica pod brojem 580464075

Đuraš Mišo. Matko Biljak – Božidar Vukičević

Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata. Nakladnik: Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, 2018., ISBN: 978-953-48196-0-9, CIP zapis dostupan u računalnom Skupnom katalogu hrvatskih knjižnica pod brojem 580464075

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Pružena stručna pomoć HTV-u na osnovu građe iz muzejskih zbirki, a za realizaciju dokumentarne emisije o stradanju na Daksi 1944. (M. Đuraš)

Pružena stručna pomoć: udrugama proisteklim iz Domovinskog rata; studentima na izradi diplomskih radova; projektu *Župa i Župljani u Domovinskom ratu*; znanstvenicima u istraživačkim radovima; autorima izložbe *Dubrovnik, a Scarred City*; autorima projekta *Muzej crvene povijesti*; glavnom stožeru Oružanih snaga RH u organizaciji, održavanju i stručnom predavanju na realizaciji seminara o Južnom bojištu u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik.

Stručna pomoć udruzi roditelja poginulih hrvatskih branitelja Dubrovnik, g. Niku Vukoviću u organizaciji i vođenju programa obilježavanja podizanja spomenika poginulim braniteljima na širem području Osojnika, Osojnik, 5. listopada 2018. (V. J. Turk, M. Đuraš)

Stručna pomoć Zavičajnom klubu Imočana u Dubrovniku i udrugama proisteklim iz Domovinskog rata Imotske krajine, te priprema i realizacija programa obilježavanja obljetnice oslobađanja Golubovog kamena i obljetnice podizanja spomenika poginulim Imočanima na Južnom bojištu, 2. i 3. srpnja 2018. (M. Đuraš, V. J. Turk)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Nastavak digitalizacije građe od Kriznog Štaba Dubrovnik za inventarizaciju, skeniranje - digitalizacija dokumenata i fax poruka, – Arhiv Kriznog Štaba br. 3., 4.

Digitalizirano 110 dokumenta i pripremljeno za inventarizaciju, (V. J Turk)

Nastavljena digitalizacija fotografija za Zbirku fotografija, digitalizirano 320 fotografija. (M. Đuraš)

Digitalizirana građa iz zbirki, pohranjena je na server, kao i novo skenirana u 2018., te je nastavljen obiman rad na daljnjoj digitalizaciji, posebno Zbirke fotografija i negativa MDRD.

Vođenje Facebook i Instagram stranice Muzeja

Radovi na izradi web stranice Muzeja, www.mdrd.hr

6.13. Ostalo

Uz realizaciju programa za Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja, 5. kolovoza 2018., MDRD je obilježio veliku desetogodišnjicu postojanja stalne izložbe *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.* (5. kolovoza 2008. – 5. kolovoza 2018.) u neobnovljenoj tvrđavi Imperijal, predstavljanjem novog vizualnog identiteta i loga Muzeja, dvjema novim izložbama fotografija (*Matko Biljak– Božidar Vukičević – ratne fotografije i Dubrovnik...*) te predstavljanjem izdanja MDRD foto monografije *Matko Biljak – Božidar Vukičević – Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata*“.

Stalna izložba bila je rezultat osmišljene višegodišnje akcije prikupljanja građe kustosa Varine Jurica Turk i Miša Đuraš, otvorene 5. kolovoza 2008. koja od tada bilježi izniman interes domaće i strane javnosti. Godišnje je razgleda oko 80.000 posjetitelja.

Također, u tvrđavi Imperijal, otvorena je i izložba „Dubrovnik ...“, autora Damira Fabijanića, koja je kao samostalni projekt i cjelina nastala u vrijeme Domovinskog rata, a donacijom Zavoda za obnovu Dubrovnika, uz suglasnost autora, postala je fundus Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

Muzej Domovinskog rata, predstavio je i novi vizualni identitet Muzeja, autora Orsata Frankovića.

Muzej Domovinskog rata ponovno je u suradnji s Gradom Dubrovnikom, Dubrovačkim ljetnim igrama, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom i Kazalištem Marina Držića sudjelovao u obilježavanju Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, 5. kolovoza 2018., izrađenom prezentacijom izvornih ratnih fotografija iz Zbirke Muzeja.

- Sudjelovanje u obilježavanju obljetnice početka agresije na Dubrovnik u Domovinskom ratu, 1. listopada u suradnji s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata. (V. J. Turk, M. Đuraš)
- Suradnja s Udrugom roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata Dubrovnik pri obilježavanju pogibije hrvatskih branitelja na Osojniku, 5. listopada 2018. (V. J. Turk, M. Đuraš)
- Sudjelovanje u službenom programu obilježavanja oslobođenja Golubovog kamena u Trstenom 2. srpnja 2018., kao i 21. obljetnice podizanja spomenika poginulim Imoćanima na Južnom bojištu. (V. J. Turk, M. Đuraš)

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

I) Naziv izložbe: **Slike rata, Matko Biljak – Božidar Vukičević**

Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal

Vrijeme trajanja: 4. kolovoza 2018. – u trajanju

Autori stručne koncepcije: Mišo Đuraš, Varina Jurica Turk

Autori likovnog postava: Mišo Đuraš, Varina Jurica Turk

Opseg: 40 izloženih fotografija i multimedija 150 fotografija

Vrsta: fotografska, povijesna, edukativna, informativna, pokretna

Tema: autorske ratne fotografije Matka Biljka i Božidara Vukičevića sa hrvatskih ratišta u Domovinskom ratu

Izložba je nastala kao rezultat višegodišnjeg istraživačkog rada autora, te uspješne suradnje s istaknutim hrvatskim ratnim fotoreporterima Matkom Biljkom i Božidarom Vukičevićem, koji su svoje cjelokupno ratno stvaralaštvo iz Domovinskog rata ustupili na korištenje Muzeju za potrebe budućeg proučavanja, obrade i prezentacije. Izložene su odabrane ratne fotografije nastale na ratištima diljem Republike Hrvatske u Domovinskom ratu kao dijelovi ratnih foto reportaža.

Korisnici: građani grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko-neretvanske županije, školska djeca, studenti, branitelji, udruge proistekle iz Domovinskog rata, brojni domaći i strani posjetitelji Grada.

II) Naziv izložbe: **Dubrovnik...**

Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal

Vrijeme trajanja: 4. kolovoza 2018. – 28. listopada 2018.

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk i Mišo Đuraš

Opseg: 134

Vrsta: fotografska, tematska povijesna, umjetnička, tuzemna, edukativna, informativna

Izložba *Dubrovnik ...* autora Damira Fabijanića, samostalni je projekt i cjelina nastala u vrijeme Domovinskog rata. Izložba je donacijom Zavoda za obnovu Dubrovnika, uz suglasnost autora, postala fundus Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik, te predstavlja za širu javnost, muzealce i povjesničare neprocjenjivu dragocjenost. Uz iznimno dokumentarno i umjetničko bogatstvo njenog sadržaja, izložba posjeduje vrijednost kao muzejski predmet i to zahvaljujući svojoj bogatoj povijesti, vremenu nastanka i dosadašnjem životu izvan muzeja. Ujedno je jedna od rijetkih izložbi iz vremena Domovinskog rata koja je sačuvana u cijelosti i u svom izvornom obliku.

Autor je dvije godine prije početka srpsko-crnogorske agresije na dubrovačko područje detaljno snimao Grad i okolicu, te je tijekom ratnih razaranja s velikom upornošću ponovio iste motive. Na taj je način sastavio impresivne parove fotografija koje ilustriraju posljedice rata. Korisnici: građani grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, školska djeca, studenti, branitelji, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, brojni domaći i strani posjetitelji Grada.

III) Tematska izložba iz fundusa: **Stradanje sakralnih objekata na dubrovačkom području u Domovinskom ratu 1991.-1995.**

Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal, 5. prosinca 2018.

Vrijeme trajanja: 5. prosinca 2018. – 5. travanja 2019.

Autorica stručne koncepcije: Varina Jurica Turk

Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

Opseg: 97, izvorna građa iz Zbirke MDRD i posudba iz Hrvatskog povijesnog muzeja Zagreb

Vrsta: tematska povijesna, umjetnička, kompleksna, fotografska, tuzemna, edukativna, informativna, skupna

U sklopu muzejskog projekta *Hrvatska ratna fotografija* Muzej Domovinskog rata Dubrovnik nastavio je obradu i prezentaciju izabranih dokumentarnih ratnih snimaka dubrovačkih i hrvatskih fotografa i fotoreportera. Njihovim opsežnim ratnim stvaralaštvom sačuvana su dragocjena vizualna svjedočanstva o herojstvu i stradanju Grada u srpsko-crnogorskoj agresiji 1991. i tijekom Domovinskog rata. Najveći dio snimljene građe, prepuštene zaboravu i propadanju daleko od očiju javnosti, čuvaju sami autori u osobnim arhivama ili se nesređena nalazi u ustanovama za koje su radili i s kojima su surađivali tijekom i neposredno nakon ratnih razaranja. Rijetki su oni koji su, poput Božidara Gjukića, Mila Kovača, Božidara Vukičevića i Matka Biljka, sve svoje sačuvane ratne snimke ustupili Muzeju radi stručne obrade, proučavanja i buduće prezentacije.

Tematskom izložbom *Stradanje sakralnih objekata na dubrovačkom području u Domovinskom ratu 1991.-1995.*, nastavila se daljnja razrada treće tematske cjeline izložbe *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.* i budućeg stalnog postava MDRD, posvećene herojstvu i stradanju branitelja i građana te proučavanju posljedica agresorskog sustavnog razaranja i uništavanja gospodarskih objekata i spomenika kulture tijekom Domovinskog rata.

Autori izložbe i likovnog postava su ravnateljica Muzeja Domovinskog rata Varina Jurica Turk i viši kustos Mišo Đuraš, povjesničari te voditelji muzejskih Zbirki, koji su do sada priredili

više od 30 tematskih izložbi iz Domovinskog rata, stalnu izložbu *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.* u tvrđavi Imperijal na Srđu, te objavili brojne kataloge, stručne tekstove, članke i feljtone.

Pored već navedenih autora fotografija, posebnu zahvalnost za ostvarenje ove izložbe dugujemo Zavodu za obnovu Dubrovnika, Dubrovačkoj biskupiji i Konzervatorskom odjelu u Dubrovniku, koji su nam omogućili uvid i istraživanje u svojim bogatim arhivima.

Uz fotografije, kao visokovrijedne muzejske predmete i prvorazredne povijesne izvore, tijekom rada na izložbi koristili smo i opsežnu dokumentaciju iz Zbirke dokumenata MDRD, kao i brojne tiskovine iz tog vremena.

Ovom izložbom, već tradicionalno, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik obilježio je obljetnicu najtežeg napada na Grad 6. prosinca 1991. i Dan dubrovačkih branitelja 2018.

Izložba je otvorena u sklopu programa Grada Dubrovnika za Dan dubrovačkih branitelja.

Korisnici: Građani grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko-neretvanske županije, školska djeca, studenti, branitelji, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, brojni domaći i strani posjetitelji Grada.

IV) Naziv izložbe: **Dubrovački umjetnici braniteljima u čast**

Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal

Vrijeme trajanja: 5. prosinca 2018. – 22. prosinca 2018.

Autori izložbe: Varina Jurica Turk i Marin Ivanović

Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk i Marin Ivanović

Opseg: jedanaest umjetnina i osam izvornih ratnih fotografija Božidara Gjukića

Vrsta: umjetnička, fotografska

U suradnji Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik i Umjetničke galerije Dubrovnik priređena je izložba dubrovačkih umjetnika koji su svoja djela naslikali u počast dubrovačkim braniteljima.

Umjetnici Mišo Baričević, Nikola Dubčić, Mirica Dubčić, Vedran Grabovac, Josip Ivanović, Nada Zec Ivanović, Loren Ligorio, Ivan Perak, Jasmina Runje, Tonko Smokvina i Josip Škerlj koji, prisjećajući se herojskih dana obrane Grada, svojim darovima – slikama izloženima u prostoru Tvrđave Imperijal na Srđu iznad Dubrovnika – svaki na svoj način uzdižu simboliku i značenje tih sudbinskih dana te odaju počast ranjenim i poginulim braniteljima, ali i svima koji su doprinijeli pobjedi dobra nad zlim.

Ujedno, i cijela izložba je dar. Nakon njezina završetka izložene su slike darovane Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik koji će u nekim boljim vremenima moći prezentirati stalni

postav u primjerenim uvjetima i izložiti građu muzejskih zbirki, blago zajedničke memorije i tuge, ali i ljubavi i optimizma nove budućnosti.

I ovom izložbom, uz *Stradanje sakralnih objekata na dubrovačkom području u Domovinskom ratu 1991.-1995.*, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik obilježio je obljetnicu napada na Grad 6. prosinca 1991. i Dan dubrovačkih branitelja, koja je također otvorena u sklopu Programa Grada Dubrovnika za Dan dubrovačkih branitelja.

Korisnici: Građani grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, školska djeca, studenti, branitelji, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, brojni domaći i strani posjetitelji Grada.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Monografija: Matko Biljak – Božidar Vukičević

Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata (dvojezično hrvatsko/engleski jezik)

Nakladnik: Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, 2018., ISBN: 978-953-48196-0-9, Cip zapis dostupan u računalnom Skupnom katalogu hrvatskih knjižnica pod brojem 580464075

Foto monografija *Slike rata, Matko Biljak – Božidar Vukičević, svjetlom pisana povijest Domovinskog rata* tiskana je uz potporu Grada Dubrovnika i Ministarstva kulture RH. Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, ovim programom nastavio je proučavanje, obradu i prezentaciju izabranih dokumentarnih ratnih snimaka istaknutih hrvatskih fotoreportera, čijim je cjelokupnim ratnim stvaralaštvom obogaćena muzejska Zbirka fotografija i negativa. Kroz njihove snimke, nastale na svim hrvatskim ratištima, od Vukovara i Vinkovaca do krajnjeg hrvatskog Juga, dokumentirana je ratna svakodnevnica Hrvatske i iznova otkrivena moć novinske reportažne fotografije, kao temelja naše vizualne memorije, visokovrijednog muzejskog predmeta i prvorazrednog povijesnog izvora.

Obogaćena kronologijom najvažnijih događaja iz ovog iznimno važnog razdoblja novije hrvatske povijesti monografija *Slike rata* značajno pridonosi daljnjem stručnom i znanstvenom bavljenju Domovinskim ratom i fotografijom kao medijem.

Plakati, pozivnice izložbi: *Stradanje sakralnih objekata na dubrovačkom području u Domovinskom ratu 1991.-1995.*, *Dubrovački umjetnici braniteljima u čast, Dubrovnik...* i *Slike rata, Matko Biljak – Božidar Vukičević*

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Održana 42 stručna vodstava (Srednje škole iz Grada Dubrovnika kao i iz drugih krajeva RH, fakulteti, OŠ Grada Dubrovnika i DNŽ, Interuniverzitetski centar, Dubrovačko sveučilište, vrtićke grupe, Judo klubovi, Udruge proistekle iz Domovinskog rata iz cijele Hrvatske, hrvatski branitelji, sportski klubovi, biciklisti, motoristi, Old time klubovi, Hrvatska vatrogasna zajednica, i sl., domaći i strani grupni posjetitelji, predstavnici županija i župani u RH, Studenti studija Povijest Jadrana i Mediterana Sveučilišta u Dubrovniku, polaznici Ratne škole Ban Josip Jelačić – Zagreb i Vojnog učilišta, Katolička mladež, hodočasnici Marijanskog zavjeta za Domovinu, i dr.) u prostorima tvrđave Imperijal na stalnoj i povremenim izložbama Muzeja.

11.2. Predavanja

Održano 18 predavanja – povijesnih izlaganja, uz stručna vodstva na izložbi *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.*, u tvrđavi Imperijal na Srđu za osnovne i srednje škole Dubrovačko-neretvanske županije.

11.3. Radionice i igraonice

Održano osam radionica u suradnji s osnovnim školama Grada Dubrovnika – *Kviz znanja o Domovinskom ratu* – realizacija u postavu izložbe *Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.*

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Redovito popraćen rad MDRD na elektroničkim lokalnim medijima kao i u tiskanim: *Dubrovačkom vjesniku, Du listu, Glasu Grada, Slobodnoj Dalmaciji* .

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Redovito sudjelovanje u emisijama Radio Dubrovnika, Libertas televizije i Du TV povodom otvorenja izložbi *Stradanje sakralnih objekata na dubrovačkom području u Domovinskom ratu*

1991.-1995., Dubrovački umjetnici braniteljima u čast, Dubrovnik... i Slike rata, Matko Biljak – Božidar Vukičević.

Jednako tako stručni djelatnici Muzeja sudjelovali su u tematskim emisijama TV kuća i radio postaja o MDRD i stručnom radu djelatnika, Du Tv, Libertas TV, HTV, Radio Dubrovnik, Katolički radio, Radio Ragusa i dr., kao i davali veći broj izjava na sve novinarske upite, te su sudjelovali, na poziv, u radijskim i televizijskim emisijama podom obilježavanja značajnih obljetnica iz vremena Domovinskog rata na dubrovačkom području.

12.4. Promocije i prezentacije

Predstavljena je foto-monografija *Matko Biljak – Božidar Vukičević – Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata* u izdanju Muzeja. Knjiga je nastala kao rezultat višegodišnjeg istraživačkog rada autora, te uspješne suradnje s istaknutim hrvatskim ratnim fotoreporterima Matkom Biljkom i Božidarom Vukičevićem, koji su svoje cjelokupno ratno stvaralaštvo ustupili na korištenje Muzeju za potrebe budućeg proučavanja, obrade i prezentacije.

Uz prigodnu izložbu odabranih ratnih fotografija i prezentaciju, s bogatstvom sadržaja i značenjem ovog izdanja za daljnji rad Muzeja, javnost su upoznali autori Varina Jurica Turk i Mišo Đuraš te Matko Biljak kao autor ratnih fotografija. Povećan interes za ratnu fotografiju uvjetovan je istaknutim mjestom koje danas zauzima u muzejima, neovisno o tome koristimo li je kao nezamjenljiv muzejski predmet ili kao izložbeni medij, u prvom redu radi njene iznimne dokumentarne vrijednosti. Opsežnom sakupljačkom i izložbenom djelatnošću te obradom ove fotografske građe nastale u Domovinskom ratu, kroz ovaj projekt nastojali smo dati svoj doprinos očuvanju ovog važnog dijela naše kulturne baštine, koji je s izostankom odgovarajuće brige društva izložen ubrzanom propadanju i uništavanju.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	64,752				64,752					0	64,752
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici)	8,932				8,932					0	8,932
GRUPE - odrasli (broj osoba)	4,817				4,817					0	4,817
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - srednja škola (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - studenti (broj osoba)					0					0	0
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)					0					0	0
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)					0					0	0
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)					0					0	0
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	15,317				15,317					0	15,317
UKUPNO:	78,501	0	0	0	78,501	0	0	0	0	0	78,501

Posjet Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik u tvrđavi Imperijal na Srđu, obuhvaća posjet stalnoj i povremenim izložbama Muzeja tijekom 2018. kada je bilo 78.501 posjetitelja.

Od ukupnog broja posjetitelja ostvareno je individualnih posjeta 73.684 i grupnih posjeta 4.817. Sveukupno je prodano ulaznica 63.184 (odrasli: 54.252, studenti: 8.932).

Besplatan posjet ostvarilo je 15.317 posjetitelja.

Građani Grada Dubrovnika, stanovnici Dubrovačko neretvanske županije i RH, učenici i studenti, hrvatski branitelji, članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata i dr., nastavili su dolaziti posjećivati stalnu izložbu i povremene muzejske postavbe i u 2018. godini. Tijekom proteklih godina, uključujući i 2018. vidljiv je konstantan dolazak domaće publike u muzejske prostore i tvrđavu Imperijal koji broji oko 15000 posjetitelja godišnje.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH: 1,75 %
- lokalna samouprava: 97,25 %
- vlastiti prihod: 1 %
- sponzorstvo: /
- donacije: /